

SYLABUS PRZEDMIOTU

1.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku polskim oraz angielskim Metodyka badań zabytków ruchomych / Methodology of movable artifacts' research
2.	Dyscyplina: archeologia
3.	Język wykładowy: polski
4.	Jednostka prowadząca przedmiot: Instytut Archeologii
5.	Kod przedmiotu/modułu 22-AR-S1-MBZR-1, 22-AR-S1-MBZR-2, 22-AR-S1-MBZR-3
6.	Rodzaj przedmiotu/modułu (<i>obowiązkowy lub do wyboru</i>) obowiązkowy
7.	Kierunek studiów (specjalność)* archeologia
8.	Poziom studiów – I stopień
9.	Rok studiów (<i>jeśli obowiązuje</i>) III rok
10.	Semestr (<i>zimowy lub letni</i>) letni
11.	Forma zajęć i liczba godzin laboratorium 3 bloki x 20 h = 60 h
12.	Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu/modułu -w zakresie wiedzy: znajomość archeologicznych systemów chronologicznych używanych w Europie Środkowej -w zakresie kompetencji: umiejętność czytania mapy + podstawowe informacje na temat geografii Europy
13.	Cele kształcenia dla przedmiotu Zajęcia mają charakter praktyczny i są przeprowadzane w warunkach laboratoryjnych. Umiejętność rozpoznawania artefaktów archeologicznych o różnej chronologii i wykonanych z różnego rodzaju surowców. Kurs jest podzielony na trzy bloki tematyczne, których celem jest: 22-AR-S1-MBZR-1 Zapoznanie ze współczesnymi metodami analizy zabytków ruchomych w epoce kamienia z naciskiem na studia zabytków kamiennych. 22-AR-S1-MBZR-2 Celem przedmiotu jest wprowadzenie w zagadnienie zróżnicowania źródeł archeologicznych oraz podstawowych zasad ich analizy, opisu, systematyzacji, dokumentacji i interpretacji. Zajęcia realizowane są na wybranych przykładach opracowań z literatury przedmiotu, a także na materiałach wykopaliskowych. Zajęcia mają przyczynić się do poznania podstawowych kategorii znalezisk i obiektów oraz charakterystycznych dla nich cech diagnostycznych będących podstawą systematyzacji, określania chronologii i przynależności kulturowej oraz identyfikacji funkcji. 22-AR-S1-MBZR-3 Zapoznanie się z zabytkami wykonanymi z różnych surowców (gliny, kości i poroża, metalu, drewna etc.) z czasów średniowiecza. Zasady klasyfikacji i opisu poszczególnych wyrobów. Technologia wykonywania poszczególnych przedmiotów w świetle badań

	specjalistycznych oraz obserwacji makroskopowych. Zagadnienie zmian technologicznych w czasie Próba identyfikacji funkcji i znaczenia społecznego poszczególnych wyrobów. Ważnym elementem będzie omówienie wszystkich notowanych archeologicznie kategorii zabytków wykonanych z rozmaitych surowców: ozdób, narzędzi pracy, wyposażenia domowego, przedmiotów osobistych i przedmiotów związanych z rozrywką. Zajęcia będą łączyły część teoretyczną z praktyczną – kontakt z zabytkami oraz wybrane zagadnienia z literatury	
14.	Treści programowe 22-AR-S1-MBZR-11. Surowce kamienne i powtórka z zakresu cech wyróżniających artefakty od pseudoartefaktów. 2. Analiza technologiczna zabytków kamiennych: czytanie cech technicznych i analiza reliefu. Krótka powtórka z zakresu typologii wyrobów kamiennych. 3. Kształt i wielkość: tradycyjna analiza morfometryczna i analiza geometrycznomorfologiczna z zastosowaniem oprogramowania komputerowego. 4. Rekonstrukcja za pomocą metody składanek. Próby odtwarzania operacji i systemu produkcji. 5. Bazy danych dla wyrobów kamiennych: wprowadzenie. 6. Przestrzeń i wyroby kamienne: podstawowe metody ilustrowania i analizy przestrzennej wyrobów kamiennych (GIS). 22-AR-S1-MBZR-21. 1.Wprowadzenie w tematykę zajęć. Zapoznanie z podstawową literaturą i omówienie podstaw sporządzania opracowań materiałów ruchomych. 2.Wytyczne NID dla tworzenia opracowań zabytków ruchomych. 3. Powtórka z zakresu graficznej dokumentacji ruchomych zabytków archeologicznych. Wprowadzenie w cyfrowe przygotowanie rycin. 4. Dlaczego jedne zabytki są fajne a inne nie? 5-7. Metody klasyfikacji i przedstawiania w publikacjach różnych typów zabytków. 8. Analogie etnograficzne, 9. Interdyscyplinarne metody badań zabytków ruchomych. Współczesne możliwości tworzenia biografii zabytków. 10. Sprawdzenie efektów kształcenia w praktyce - test zaliczeniowy. 22-AR-S1-MBZR-31. Zajęcia wstępne dotyczące podstaw klasyfikacji i jej celów. Zapoznanie uczestników z podstawowymi terminami i odpowiednią literaturą przedmiotu. 2. Rola technologii w klasyfikacji funkcji i określaniu chronologii zabytków 3. Określanie i klasyfikowanie artefaktów ze względu na surowiec, przeznaczenie funkcjonalne, formy, stan zachowania. Podstawy poprawnego określania chronologii i pochodzenia zabytków. 4. Kontekst odkrycia zabytków i ich rola społeczna. 5. Zasady publikacji, dokumentacji, opisu i opracowywania zabytków ruchomych.	
15.	Zakładane efekty kształcenia Zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii oraz innych naukach humanistycznych, szczególnie historii, antropologii kulturowe, w wybranych naukach przyrodniczych i naukach o ziemi, z którymi współpracuje archeologia. Ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii i w różnych kierunkach badań archeologicznych, archeologiczno-przyrodniczych, przyrodniczych. Zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii i szkół badawczych w archeologii. Zna podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa oraz podstawowe metody upowszechniania wiedzy archeologicznej. Posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i	Symbole odpowiednich kierunkowych efektów kształcenia K_W02 K_W03 K_W07 K_W11 K_W12 K_U01 K_U05 K_U11 K_U13

	interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości. Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnorodnych źródeł i metod. Potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod badawczych, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji. Posiada umiejętności prowadzenia prac technicznych i dokumentacyjnych w trakcie badań archeologicznych i prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych. Posiada umiejętność pracy w zespole, rozwiązując proste problemy z zakresu badań archeologicznych i prezentacji ich wyników, stosując opracowane dla zespołu instrukcje i procedury. Potrafi odpowiednio określić priorytety służące do realizacji określonego przez siebie lub innych zadania. Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu. Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego.	
16.	Literatura obowiązkowa i zalecana (<i>źródła, opracowania, podręczniki, itp.</i>) 22-AR-S1-MBZR-1 Burdukiewicz J.M. 2003. Technokompleks mikrolityczny w paleolicie dolnym środkowej Europy, Wrocław: WERK.(wybrane zagadnienia) Costa A.G. 2010. A. Geometric Morphometric Assessment of Plan Shape in Bone and Stone Acheulean Bifaces from the Middle Pleistocene Site of Castel di Guido, Latium, Italy (w:) Lycett S.J., Chauhan P.R. (red.) New Perspectives on Old Stones: Analytical Approaches to Paleolithic Technologies, Springer Science, New York, 23–41. Fiedorczuk J. 1992. Późnopaleolityczne zespoły krzemienne ze stanowiska Rydno IV 57 w świetle metody składanek, Przegląd Archeologiczny 39, 13-61. Inizan M.-L., Reduron-Ballinger M., Roche H., Tixier J. 1999. Technology and terminology of knapped stone, Nanterre: CREP. Wąs M. 2005, Technologia krzemieniarstwa kultury janisławickiej, Łódź: Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego. Wiśniewski A., Badura J., Salamon T., Lewandowski J. 2014. The alleged Early Palaeolithic artefacts are in reality geofacts: a revision of the site of Kończyce Wielkie 4 in the Moravian Gate, South Poland, Journal of Archaeological Science 52, 189-203. 22-AR-S1-MBZR-2 Choyke, A. M. 1984. An analysis of bone, antler and tooth tools from Bronze Age Hungary. Mitt. Arch. Inst. UAdW. 12/13, Budapest: 13-57. Gawrysiak-Leszczyńska W. 2003 Jak rysować zabytki archeologiczne. Podstawowe zasady dokumentacji, Biskupin. Minta-Tworzowska, D. 1994. Klasyfikacja w archeologii jako sposób wyrażania wyników badań, hipotez oraz teorii archeologicznych, Poznań. Mogielnicka-Urban M. 1984 Warsztat ceramiczny w kulturze łużyckiej, Warszawa Hołubowicz W. 1950 Garncarstwo wiejskie zachodnich terenów Białorusi. Toruń.	

	22-AR-S1-MBZR-3 Rzeźnik P.1995. <i>Ceramika naczyniowa z Ostrowa Tumskiego we Wrocławiu w-XI wieku</i>. Prace Komisji Archeologicznej 14. Poznań. Rzeźnik P., Stoksik H. 2008. <i>Domieszki schudzające i konstrukcyjne. Nowy kierunek interpretacji wyników badań fizykochemicznych średniowiecznych mas garncarskich</i>. Szkoła i Ceramika, R. 59, nr 5, 30-38. Szajt Jakub, Wieczorek-Kańczura Katarzyna. 2018. <i>Naczynia ceramiczne – forma i funkcja</i>. W: J. Piekalski, K. Wachowski (red.), <i>Rytm rozwoju miasta na kulturowym pograniczu. Studium strefy placu Nowy Targ we Wrocławiu. Część-2</i>, Wratislavia Antiqua 23 (1), 338-378. Jaworski K. 2015. <i>Wczesnośredniowieczne wyroby z kości i poroża w centralnej części wrocławskiego Ostrowa Tumskiego w świetle badań wykopaliskowych i sąsiednich</i>. W: <i>Kształtowanie się grodu na wrocławskim Ostrowie Tumskim. Badania przy ul. św. Idziego</i>, 229-259. Dymek K. 1995. <i>Średniowieczne i renesansowe kafle śląskie</i>. Wrocław. Lisowska E. 2013. <i>Wydobycie i dystrybucja surowców kamiennych we wczesnym średniowieczu na Dolnym Śląsku</i>. Wrocław. Rakoczy M., Myśkow E. 2015. Identyfikacja rodzaju drewna wykorzystanego do wyrobu zabytków drewnianych z badań archeologicznych przy ulicy św. Idziego. W: <i>Kształtowanie się grodu na wrocławskim Ostrowie Tumskim. Badania przy ul. św. Idziego</i>, 363-372.											
17.	Metody weryfikacji zakładanych efektów uczenia się: W trakcie zajęć oceniany będzie sposób przygotowania uczestnika na podstawie zadawanych lektur, sposób poprawnej interpretacji treści i materiałów zabytkowych – ustna/pisemna praca semestralna indywidualna - moduł MBZR-2: pisemny test zaliczeniowy - sprawdzenie praktycznych umiejętności rozpoznawania i opisu zabytków ruchomych											
18.	Warunki i forma zaliczenia poszczególnych komponentów przedmiotu/modułu: moduł MBZR-2 pisemny test zaliczeniowy											
19.	Nakład pracy studenta/doktoranta <table><tr><td>forma realizacji zajęć przez studenta</td><td>liczba godzin przeznaczona na zrealizowanie danego rodzaju zajęć</td></tr><tr><td>zajęcia (wg planu studiów) z prowadzącym: - laboratorium: 20 x 3</td><td>60</td></tr><tr><td>praca własna studenta/doktoranta (w tym udział w pracach grupowych) np.: - przygotowanie do zajęć: 30 - czytanie wskazanej literatury: 40 - przygotowanie do praktycznego testu zaliczeniowego: 50</td><td>120</td></tr><tr><td>Łączna liczba godzin</td><td>180</td></tr><tr><td>Liczba punktów ECTS (jeśli jest wymagana)</td><td>6</td></tr></table>		forma realizacji zajęć przez studenta	liczba godzin przeznaczona na zrealizowanie danego rodzaju zajęć	zajęcia (wg planu studiów) z prowadzącym: - laboratorium: 20 x 3	60	praca własna studenta/doktoranta (w tym udział w pracach grupowych) np.: - przygotowanie do zajęć: 30 - czytanie wskazanej literatury: 40 - przygotowanie do praktycznego testu zaliczeniowego: 50	120	Łączna liczba godzin	180	Liczba punktów ECTS (jeśli jest wymagana)	6
forma realizacji zajęć przez studenta	liczba godzin przeznaczona na zrealizowanie danego rodzaju zajęć											
zajęcia (wg planu studiów) z prowadzącym: - laboratorium: 20 x 3	60											
praca własna studenta/doktoranta (w tym udział w pracach grupowych) np.: - przygotowanie do zajęć: 30 - czytanie wskazanej literatury: 40 - przygotowanie do praktycznego testu zaliczeniowego: 50	120											
Łączna liczba godzin	180											
Liczba punktów ECTS (jeśli jest wymagana)	6											